

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА

**ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
30 серпня 2024 року.
протокол № 2.

Ректор, голова вченої ради університету,
доктор юридичних наук, професор

Олег ОМЕЛЬЧУК

«30» серпня 2024 року

М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ»

для підготовки на першому (освітньому) рівні

здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра

зі спеціальності 073 Менеджмент

галузі знань 07 Управління та адміністрування

м. Хмельницький
2024

РОЗРОБНИКИ:

Доцентка кафедри філософії, соціально-гуманітарних наук та фізичного виховання, кандидатка психологічних наук, доцентка
«25» серпня 2024 року

_____ Оксана ГУМЕНЮК

Асистентка кафедри філософії, соціально-гуманітарних наук та фізичного виховання
«26» серпня 2024 року

_____ Олена ШКОЛЬНИК

СХВАЛЕНО:

Рішення кафедри філософії, соціально-гуманітарних наук та фізичного виховання
«29» серпня 2024 року, протокол № 1

Завідувач кафедри, доктор філософських наук, професор
«29» серпня 2024 року

_____ Леонід ВИГОВСЬКИЙ

Деканеса факультету управління та економіки, кандидатка економічних наук, доцентка

«29» серпня 2024 року

_____ Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

ПОГОДЖЕНО:

Рішення методичної ради університету
«29» серпня 2024 року, протокол № 1.

Перша проректорка, голова методичної ради університету, кандидатка наук з державного управління, доцентка
«29» серпня 2024 року

_____ Ірина КОВТУН

ЗМІСТ

		Стор.
1.	Опис навчальної дисципліни	3
2.	Заплановані результати навчання	4
3.	Програма навчальної дисципліни	6
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни	11
	4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	11
	4.2. Аудиторні заняття	11
	4.3. Завдання для самостійної роботи студентів	11
5.	Методи навчання та контролю	12
6.	Схема нарахування балів	12
7.	Рекомендовані джерела	13
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	15

1. Опис навчальної дисципліни

1.	Шифр і назва галузі знань	– 07 Управління та адміністрування
2.	Код і назва спеціальності	– 073 Менеджмент
3.	Назва спеціалізації	– відсутня
4.	Назва дисципліни	– Психологія управління
5.	Тип дисципліни	– вибіркова
6.	Код дисципліни	– ППВ.7.43
7.	Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– перший
8.	Ступінь вищої освіти, що здобувається	– бакалавр
9.	Курс / рік навчання	– четвертий
10.	Семестр	– сьомий (ДФН) / восьмий (ЗФН)
11.	Обсяг вивчення дисципліни:	
	1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 3,0 / 90
	2) денна форма навчання:	
	аудиторні заняття (годин)	– 36
	% від загального обсягу	– 40
	лекційні заняття (годин)	– 18
	% від обсягу аудиторних годин	– 50
	семінарські заняття (годин)	– 18
	% від обсягу аудиторних годин	– 50
	самостійна робота (годин)	– 54
	% від загального обсягу	– 60
	тижневих годин:	
	аудиторних занять	– 2,0
	самостійної роботи	– 3,0
	3) заочна форма навчання:	
	аудиторні заняття (годин)	– 10
	% від загального обсягу	– 11,1
	лекційні заняття (годин)	– 6
	% від обсягу аудиторних годин	– 60
	семінарські заняття (годин)	– 4
	% від обсягу аудиторних годин	– 40
	самостійна робота (годин)	– 80
	% від загального обсягу	– 88,8

Форма семестрового контролю	– залік
Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	– ЗПО 7 «Психологія» ЗПО 9 «Філософія»
2) супутні дисципліни	– ППО 19. HR-менеджмент
3) наступні дисципліни	– ППО 27. Тренінг-курс «Лідерство та командна робота»
Мова вивчення дисципліни	– Українська.

2. Заплановані результати навчання

Навчальна дисципліна «Психологія управління» забезпечує програмні компетентності та програмні результати навчання, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни, передбачених освітньо-професійною програмою «Бакалавр менеджменту»:

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління

СК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.

СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

ПР 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

ПР 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПР 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.

ПР 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:	
1. Знання (здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)	
1.1)	розуміти основні поняття психології управління, об'єкт і предмет дисципліни, її завдання та значення в управлінні;
1.2)	знати особливості прояву міжособистісних відносин в системі управління;
1.3)	характеризувати соціально-психологічні явища, що виникають в системі управління;
1.4)	визначати психологічні особливості авторитету і влади керівника;
1.5)	розуміти особливості психології управлінського впливу.
2. Розуміння (здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)	
2.1)	пояснювати природу соціально-психологічних процесів в системі управління;
2.2)	інтерпретувати психологічні аспекти інформаційного забезпечення управління;
2.3)	розкривати сутність застосування психологічних методів в системі управління;
2.4)	усвідомлювати значення лідерства, статусу та ролей в організації;

2,5) аналізувати чинники впливу на авторитет і владу керівника.
3. Застосування знань (здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)
3.1) використовувати знання психології управління про особистість службовця, її структуру та шляхи формування;
3.2) аналізувати комунікаційні процеси в організації і технології прийняття управлінських рішень.
3.3) застосовувати навички ефективної комунікації та розв'язання конфліктів в організації;
3.4) використовувати методи психологічної діагностики для оцінювання особистості менеджера;
3.5) визначати стратегії розвитку організації та шляхи підвищення її ефективності.
4. Аналіз (здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)
4.1) здійснювати аналіз психологічних аспектів інформаційного забезпечення управління;
4.2) визначати чинники ефективності психології рекламної діяльності;
4.3) аналізувати проблеми психології управління кадрами;
4.4) оцінювати значення знань з психології управління у професійній діяльності менеджера.
5. Синтез (здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)
5.1) інтегрувати та використовувати теоретичні знання у практичній діяльності для формування ефективної роботи організації;
5.2) інтегрувати знання з психології, соціології та менеджменту для оптимізації групових процесів;
5.3) розробляти заходи для підвищення згуртованості організації;
5.4) формувати навички комунікативної компетентності менеджера.
6. Оцінювання (здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)
6.1) оцінювати ефективність групової взаємодії та результативність діяльності організації;
6.2) порівнювати різні підходи до управління кадрами в організації;
6.3) критично оцінювати методи комунікації та прийняття рішень в організації;
6.4) визначати оптимальні стратегії розвитку особистості службовця.
7. Створення (творчість) (здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури)
7.1) розробляти власні стратегії управлінського саморозвитку;
7.2) складати характеристику ділових та особистісних якостей працівника;
7.3) генерувати нові підходи до організації ефективної діяльності організації;
7.4) формувати продуктивні психолого-управлінські стратегії поведінки керівника в конфліктних ситуаціях.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет, методи, історія та напрями психології управління

Аналіз основних ідей трактування управління як наукової дисципліни й професії. Етапи розвитку науки управління: 1) виникнення і розвиток «класичної теорії наукового менеджменту» (поч. XX ст.); виникнення і розвиток доктрини «людських стосунків» (30-ті – друга половина 40-х р. XX ст.); 3) виникнення і розвиток сучасних теорій управління (з 50-х років XX ст. до нашого часу).

Системний, ситуаційний, емпіричний та кількісний підходи до розвитку психології управління.

Психологія управління як це галузь психології, що вивчає психологічні закономірності управлінської діяльності. Психологія управління як наука, що продукує психологічні знання, які застосовуються при вирішенні проблеми управління діяльності організації. Завдання психології управління.

Теоретико-пізнавальна, прогностична, соціально-психологічна, етнопсихологічна, соціально-психологічна, етнопсихологічна, соціокультурна, гуманістична, прикладна та інші функції психології управління. Об'єкт і предмет науки.

Методологія як система принципів і способів організації і побудови теоретичної і практичної діяльності, а також вчення про цю систему. Методика як система методів і процедур, що застосовується в управлінській діяльності. Метод як спосіб досягнення мети, вирішення конкретного завдання, сукупність прийомів і операцій практичного чи теоретичного засвоєння дійсності. Класифікація методів психології управління.

Оформлення і розвиток психології управління як самостійної науки. Перспективи розвитку зарубіжної та вітчизняної психології управління.

Тема 2. Особистість службовця, її структура і шляхи формування

Поняття “особистість”. Особистість як соціальна якість. Динамічні якості особистості (цілі, інтереси, установки, цінності). Особистість як системна, соціальна якість, що набувається в предметній діяльності і спілкуванні. Індивід як окремий представник людського суспільства. Головна характеристика властивостей індивіда – залежить від спадковості. Індивідуальність як неповторне поєднання психологічних особливостей людини, що складають її своєрідність, відмінність від інших людей. Особистість як людина, що живе і діє в певних суспільно-історичних умовах, посідає певне місце в суспільстві і характеризується свідомістю. Індивідуально-типологічні якості особистості що розглядає загальна психологія. Структура особистості: біологічне (вроджене) та соціальне (визначає ставлення особистості до зовнішнього середовища).

Теорії особистості та їх врахування в управлінській діяльності.

Темперамент як індивідуально-своєрідна ознака психіки, що визначає динаміку психічної діяльності незалежно від її змісту, мети. Залежність темпераменту від характеру психічної діяльності. Характерні особливості темпераменту.

Психологічна характеристика типів темпераменту. Значення темпераменту у трудовій і навчальній діяльності людини. Темперамент та індивідуальний стиль діяльності.

Поняття про характер як сукупність індивідуально-своєрідних ознак, що проявляються у типових для особистості способах діяльності, визначаються у типових обставинах і характеризуються відношенням особистості до цих обставин.

Акцентуації характеру як крайні варіанти норми, коли окремі риси характеру надмірно виражені. Характер і діяльність.

Тема 3. Методи вивчення особистості. Складання характеристики ділових та особистісних якостей працівника

Теорія як інтегрована сукупність принципів, що пояснюють події, які спостерігаються в даний момент, і дають можливість скласти прогноз на майбутнє. Отже, теорії не лише інтегрують факти, а й дають можливість скласти прогнози (гіпотези), які можна перевірити. Гіпотеза як припущення, достовірність якого можна перевірити; гіпотеза описує взаємозв'язок, який можливо існує між подіями.

Об'єктивні, експериментальні та кореляційні методи дослідження особистості. Спостереження як метод дослідження особистості без зміни умов. Види спостереження. Експериментальне дослідження як дослідження у ході якого встановлюються причинно-наслідкові зв'язки за умови маніпулювання одним або декількома факторами (незалежними змінними) і контролю за іншими (які залишаються незмінними). Анкети й тести як більш структурований спосіб вирішення тієї чи іншої проблеми, пов'язаний з використанням засобів, обраних залежно від досліджуваного явища.

Психодіагностика як галузь психологічної науки, яка займається підбором психологічних методик, визначенням їх доцільності та валідності. Показники валідності. Класифікація методів психодіагностики. Методика складання характеристики. Схема вивчення особистості.

Тема 4. Методи дослідження міжособистісних відносин в системах управління

Особливості поведінки людини в групі. Група як спільність із двох чи більше осіб, що взаємодіють одна з одною, знають одна про одну та мають спільну мету. Основними характеристиками малої групи: частота взаємодії: так регулярні збори одних і тих індивідів, коли хтось виголошує промову без обміну думками з іншими, навряд чи можна вважати малою групою; розвиток індивідуальності групи: формування групи закономірно призводить до розвитку спільних рис і моделей поведінки, що відрізняють одні групи від інших: утвердження групових норм: члени групи виробляють свою систему цінностей на основі спільних для них культурних пріоритетів і переконань. Ця система цінностей є критерієм оцінки поведінки кожного члена групи й символом відмінності групи від навколишнього світу; взаємообмін і копіювання моделей поведінки: загальні дії членів групи щодо усунення небажаного впливу навколишнього середовища (інших груп, культур); диференціація ролей членів групи: кожен член групи виконує ряд ролей залежно від свого становища в групі, амбіцій і здібностей; взаємозалежність індивідуальних і спільних цілей: усвідомлення того факту, що групові зусилля спрямовані на реалізацію спільних цілей, а звідси – і цілей конкретного індивіда, є мотиватором діяльності та підтримки колег по роботі; вигода кожного від об'єднання в групу: кожен індивід вбачає особисту користь у приналежності до групи. Досягнення цієї вигоди самостійно в інших групах індивіди розглядають як проблематичну справу.

Функції ефективної групи та соціальні ролі її членів: орієнтації членів групи на виконання завдання; орієнтації членів групи на формування і розвиток групи (групові процеси). Феномен соціальної фасилітації.

Феномен соціальних лінощів. Феномен деіндивідуалізації.

Види соціальних ролей. Деструктивні соціальні ролі. Умови ефективності групового вирішення проблем.

Соціометрія як соціально-психологічний метод дослідження системи особистісних взаємин в групі, що передбачає опитування членів групи з метою вивчення цих взаємин та їх оптимального використання у різних сферах спільної діяльності. Референтометрія як методика завдяки якій можна діагностувати ступінь значимості кожного члена групи для його товаришів по колективу; виявити, з одного боку тих, на чію думку в даній спільноті орієнтована більшість членів, а з іншого тих – чия позиція з того чи іншого питання практично байдужа всім.

Тема 5. Психологія рекламної діяльності

Реклама як інформація про споживчі властивості товарів і види послуг з метою створення попиту на них. Реклама як інформаційний механізм економіки. Реклама як певний спосіб агітації, інформації, переконань (у рамках ринку), виставочні заходи, комерційні семінари, упакування, друкована продукція (проспекти, каталоги, плакати), поширення сувенірів, купонування й інші засоби стимулювання торгової діяльності. Характеристика реклами.

Психологічні особливості реклами. Види реклами: інформаційна (переважає в основному на етапі виведення товару на ринок, коли постає завдання створення первинного попиту); повідомлююча (здобуває особливу значимість на етапі зростання, коли перед фірмою постає завдання формування виборчого попиту); порівняльна (цей вид використовують у таких товарних категоріях, як дезодоранти, зубна паста, пральний порошок, шини й автомобілі); емоційна (так звана підкріплювальна реклама, що прагне запевнити нинішніх покупців у правильності зробленого ними вибору); нагадуюча (надзвичайно важлива на етапі зрілості, для того щоб змусити споживача згадати про товар). Носії реклами: пряма поштова реклама; друкована і сувенірна реклама; аудіо- й аудіовізуальна реклама.

Планування рекламної діяльності підприємства. Сутність рекламної політики підприємства.

Тема 6. Психологічні особливості, авторитет і влада керівника

Професіоналізм діяльності як характеристика суб'єкта праці, що відображає високу професійну кваліфікацію і компетентність; різноманітність ефективних професійних навичок та вмінь, у тому числі заснованих на творчих рішеннях. Професіоналізм особистості як характеристика суб'єкта праці, що відображає високий рівень професійно важливих та індивідуально-ділових якостей, адекватний рівень прагнень, мотиваційну сферу та ціннісні настанови, спрямовані на прогресивний розвиток фахівця.

Професіоналізм діяльності менеджера. Керівництво як процес правового впливу, який керівник здійснює на основі влади, делегованої йому державою або колективом. Керівник як суб'єкт управління. Особливості керівництва. Психологічні типи керівників. Характеристика чинників, що діють на людину при формуванні її як керівника певного типу. Труднощі, вимоги та обмеження в роботі керівників. Психологічні якості особистості керівника.

Лідерство як процес психологічного впливу однієї людини на інших у процесі їх спільної життєдіяльності, що пов'язано із сприйняттям, наслідуванням, розумінням один одного. Відмінності між лідерством і керівництвом. Теорії лідерства. Модель типології лідерства (за Л.І.Уманським). Психологія індивідуального стилю управління. Стиль керівництва як система принципів, норм і методів впливу на підлеглих з метою ефективного виконання управлінської діяльності та досягнення намічених цілей.

Тема 7. Психологічні аспекти інформаційного забезпечення управління. Комунікативна компетентність

Спілкування як сукупність зв'язків і взаємодій індивідів, груп, спільнот, під час яких відбувається обмін інформацією, досвідом, уміннями, навичками і результатами діяльності. Комунікація як смисловий та індивідуально-змістовий аспект соціальної взаємодії; обмін інформацією у різноманітних процесах соціальної взаємодії. Стилі спілкування. Культура мовлення. Культура почуттів. Культура поведінки.

Індивідуальне діалогічне спілкування як спілкування двох людей, внаслідок якого виникають спільні пропозиції, думки, бачення проблем тощо. Техніка проведення діалогу. Спілкування керівника з підлеглими у процесі виконання ними службових обов'язків.

Стимулювання ефективної праці. Мотиваційне поле як сукупність створених керівником ситуаційних чинників, які спонукають виникнення у працівників мотивів до продуктивної праці. Основа мотиваційного поля: стиль управління, поведінка керівника в комунікаціях, оплата праці, вимогливість (формулювання цілей і завдань). Нарада як організаційна форма спільного обговорення і вирішення керівником разом з підлеглими певних проблем, питань. Види нарад. Підготовка до проведення наради. Технологія проведення нарад.

Тема 8. Психологія поведінки керівника в конфліктних ситуаціях

Конфлікт як соціально-психологічна основа юридичної діяльності. Конфлікт як зіткнення інтересів, думок, оцінок, емоцій або дій людини, що вступили у взаємодію. Конфліктні ситуації, їх види (об'єктивно-цілеспрямовані, об'єктивно-нецілеспрямовані, суб'єктивно-цілеспрямовані, суб'єктивно-нецілеспрямовані). Класифікація конфліктів (за характером виявлення, по цільовій спрямованості, в залежності від кількості людей, які вступають у конфлікт).

Аналіз схеми розвитку конфлікту. Правила попередження конфліктів. Конструктивні та деструктивні конфлікти. Поняття конфлікту, конфліктної ситуації. Типи конфліктів. Психологічні причини зародження конфліктів і можливості керівника щодо їх передбачення і нейтралізації. Структура конфлікту. Форми поведінки керівника в ситуаціях конфлікту. Стратегії поведінки керівника в службових конфліктах. Провокування конфліктів, схильність до конфліктів.

Конструктивні конфлікти та їх використання в управлінській діяльності. Активна підготовка керівника до конфліктного спілкування.

Тема 9. Психологія управління кадрами

Особливості планування управлінського розвитку. Етапи планування індивідуальних програм управлінського розвитку. Планування відбору кадрів.

Професійний відбір як система заходів, що дозволяють виділити кандидатів, що за своїми індивідуальними якостями найбільш придатні до навчання і подальшої професійної діяльності за конкретними спеціальностями. Етапи профвідбору (за Орбан-Лембрик Л.Е.): медичний; освітній; анкетний; психологічний відбір.

Профпридатність як сукупність психічних і психофізіологічних особливостей людини, необхідних і достатніх для досягнення нею (при наявності спеціальних знань і вмінь) прийнятної ефективності праці. Психологічно професійні якості як такі, що безпосередньо включені у трудовий процес і впливають на його ефективність.

Методи профвідбору: професіографічний аналіз; метод експертної оцінки; відбірний; інститут поручительства; співбесіда (вступна бесіда); використання нових центрів оцінки,

тобто організацій, які надають багатофункціональні програми, розроблені з метою визначення кола кандидатів на заміщення вакантних посад. Оцінка діяльності персоналу.

Оцінка як систематичне вивчення процесу праці людини та її досягнень. Методи оцінювання: індивідуальна оцінка; групова; кадрова; експертна та психологічна оцінка. Аналіз якостей особистості співробітників. Проблема статті в управлінні.

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Тема 1. Предмет, методи, історія та напрями психології управління	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Тема 2. Особистість службовця, її структура і шляхи формування	10	2	2	-	-	6	10	2	-	-	-	8
Тема 3. Методи вивчення особистості. Складання характеристики ділових та особистісних якостей працівника	10	2	2	-	-	6	10		2	-	-	8
Тема 4. Міжособистісні відносини в системах управління. Психологія управлінського впливу	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Тема 5. Психологія рекламної діяльності	10	2	2	-	-	6	10		-	-	-	10

Тема 6. Психологічні особливості, авторитет і влада керівника	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Тема 7. Психологічні аспекти інформаційного забезпечення управління. Комуникативна компетентність	10	2	2	-	-	6	10	2	-	-	-	8
Тема 8. Психологія поведінки керівника в конфліктних ситуаціях	10	2	2	-	-	6	10	2	-	-	-	8
Тема 9. Психологія управління кадрами	10	2	2	-	-	6	10	-	2	-	-	8
Усього годин	90	18	18	-	-	54	90	6	4	-	-	80

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські (практичні) заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських (практичних) занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів включає завдання до кожної теми та індивідуальні завдання.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.3. Самостійна робота студентів заочної форми навчання передбачена навчальним планом у формі виконання домашньої контрольної роботи.

4.3.4. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдові презентації.

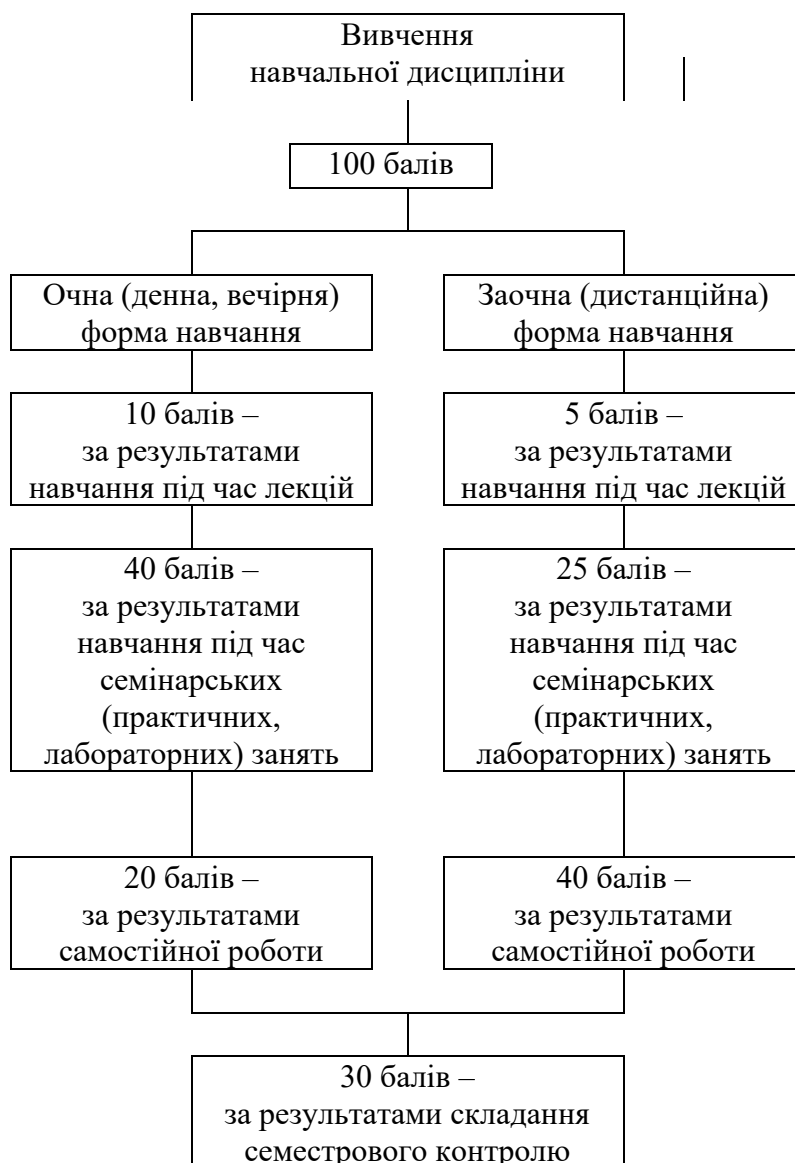
На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;

- повідомлення про виконання індивідуальних завдань;
 Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:
 1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
 2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;
 3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування;
 4) захист підготовленого звіту про виконання ІНДЗ;
 5) захист підготовленого публічного виступу.
 Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі письмових тестових завдань.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основна література

1. Волянчук Н.Ю., Ложкін Г.В., Фомич М.В. Командна згуртованість як соціально-психологічний феномен. Науковий журнал Габітус. Вип.36, 2022. С.255-259. URL: <http://habitus.od.ua/journals/2022/36-2022/42.pdf>
2. Гобунова В.В. Психологія командотворення: Ціннісно-рольовий підхід до формування та розвитку команд : монографія. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. 380 с URL: https://lib.iitta.gov.ua/9036/1/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F_%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BB_%D0%B4%D0%BE%20%D0%B4%D1%80%D1%83%D0%BA%D1%83.pdf
3. Горбунова В. В. Психологія командотворення: Ціннісно-рольовий підхід до формування та розвитку команд : монографія. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – 380 с.
4. Гуменюк О.Г. Психологія загальна і професійна: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів ВНЗ. Київ: КНТ, 2014. 460 с.
5. Козлова О.А. Соціальна психологія груп та групової взаємодії : практикум для студентів спеціальності 6.030101 «Соціологія» / О.А. Козлова. Харків : НТУ «ХПІ», 2017. 142 с
6. Ложкін Г. В. Команда як колективний суб'єкт діяльності в соціальній організації. Соціальна психологія. 2005. № 6 (14). С. 52-58.
7. Ложкін Г.В. Безпека в команді: психологічний ракурс аналізу. Науковий журнал Габітус. Вип.37, 2022. С.154-158. URL: <http://habitus.od.ua/journals/2022/37-2022/28.pdf>
8. Ложкін Г.В., Волянчук Н.Ю., Солтик О.О. Психологія праці : навч.посіб.: за заг. ред. Г.В.Ложкіна. Хмельницький : ХНУ, 2013. 191 с.
9. Методологія проведення тренінгів: курс лекцій з дисципліни для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності 053 «Психологія» / укладачі Корнієнко І.О., Алмаші С.І. Мукачево: МДУ, 2016. 60 с.
10. Онуфрієва Л. А., Чайковська О. М. Психологія міжособистісних взаємин та комунікації : навч. метод. посіб. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О. В., 2021. 128 с.
11. Проблемна взаємодія в групах: феноменологія, чинники, профілактика : монографія / Л. Г. Чорна, П. П. Горностай, О. В. Яремчук, В. І. Вус, О. Л. Коробанова, О. Т. Плетка; за наук. ред. Л. Г. Чорної; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : ІМЕКС-ЛТД, 2021. 112 с.
12. Психологічний тренінг «Створення команди»: посіб. / За заг. ред.генерал-майора Я.Б. Сподара. Київ: Друкарня ІВЦ НГУ, 2016. 20 с.
13. Психологія міжгрупової взаємодії у вимірах війни і миру : навч. посіб. / Л. Г. Чорна, П. П. Горностай, В. І. Вус, О. Л. Коробанова, О. Т. Плетка; за ред. Л. Г. Чорної; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2023. 118 с.
14. Романовський О.Г., Шаповалова В.В., Квасник О.В. Психологія тимблдингу. Харків: Друкарня Мадрид, 2017. 100 с.
15. Сергєєва Т.В., Дорін Фестеу, Гейл Роунтрі. Лідерство і командна робота: навч. посіб. Харків: ХНУБА, 2014. 124 с. URL: http://startup.sumdu.edu.ua/wpcontent/uploads/2017/11/IDP_Leadership_ua_d.pdf

7.2. Допоміжна література

1. Бакаленко О. А. Психологія управління : навч. посіб. Харків : ХНУРЕ, 2020. 120 с.
2. Бакаленко О. А. Психологія управління : навч. посіб. Харків : ХНУРЕ, 2020. 120 с.
3. Брич В. Я., Корман М.М. Психологія управління: навчальний посібник. К.: КондорВидавництво, 2013. 384 с.
4. Вербовська Л. С., Боднар Г. Ф., Микитюк Н. Є. Технології лідерства в організації: конспект лекцій. Івано-Франківськ : Вид-во «ІФНТУНГ». 2021. 80 с.
5. Воляннюк Н.Ю. Довіра як психологічна детермінанта безпеки особистості / Н.Ю.Воляннюк // Актуальні проблеми модернізації законодавства та освіти в умовах євроінтеграційного поступу України : матеріали міжнар.наук.-практ.конф. Чернігів : Десна Поліграф, 2016. С. 53-54.
6. Грабовська С.Л. Психологічні аспекти комунікаційного менеджменту організації: навч. посібник. Львів : ЛНУімені Івана Франка, 2014. 456 с.
7. Гуменюк О.Г. Психологія загальна і професійна: підручник для ВНЗ. К.: КНТ, 560 с.
8. Карпенко З. С. Аксіологічна психологія особистості : монографія / Зіновія Степанівна Карпенко. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2009. 512 с.
9. Коробанова О. Л. Фасилітація міжгрупової взаємодії обдарованої молоді. Обдаровані діти – скарб нації : матеріали III Міжнар. наук.-практ. онлайн-конференції (Київ, 18-23 серпня 2022 року). Київ : Ін-т обдарованої дитини НАПН України, 2022. С. 483–491.
10. Кудерміна О. І., Казміренко Л. І., Власенко С. Б. Соціальна психологія : навч. посіб. Київ : НАВС, 2020. 243 с.
11. Лідерство у діяльності керівника освітньої організації / О. І. Бондарчук, О. О. Нежинська : спецкурс для слухачів очно-дистанційної форми навчання в системі післядипломної педагогічної освіти. Київ, 2017. 36 с.
12. Луцишин Г.І. Конфліктологія та теорія переговорів: навч. посіб. для студентів, аспірантів і викл. вищ. закл.освіти України.Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2015.200 с.
13. Нуммі П. Проривні рішення. Методи фасилітації для ефективної групової роботи. Київ : Наш формат, 2023. 360 с.
14. Оптимізація групової взаємодії в малих групах : посіб. / П. П. Горностай, Л. Г. Чорна, О. Л. Коробанова, О. Т. Плетка, Г. В. Циганенко; за ред. П. П. Горностая. Кропивницький : ІМЕКС- ЛТД, 2020. 126 с.
15. Основи лідерства: тренінг лідерських якостей та практичних навичок менеджера: навч. посібник / О. О. Нестуля, С. І. Нестуля, В. В. Карманенко. Київ: Знання, 2013. 287 с.
16. Психологія професійної безпеки: технології конструктивного самозбереження особистості: кол.моногр. / Ж.П. Вірна, Х. Хворост, та ін.; за заг. ред. Ж. Вірної. Луцьк: Вежа Друк, 2015.588 с.
17. Рибальченко О.М. Деструкція сенсу – психологічна загроза безпеці особистості. Науковий журнал Габітус. Вип.41, 2022. С.166-172. URL: <http://habitus.od.ua/journals/2022/41-2022/29.pdf>
18. Рибальченко О.М. Порушення мотивації – психологічна загроза безпеці особистості. Науковий журнал Габітус. Вип.38, 2022. С.116-121. URL: <http://habitus.od.ua/journals/2022/38-2022/19.pdf>
19. Рибальченко О.М. Психологічні загрози – компонент безпеки особистості. Науковий журнал Габітус. Вип.32, 2021. С.104-109. URL: <http://habitus.od.ua/journals/2021/32-2021/17.pdf>

20. Токуєва Н. В., Зленко Н. М., Цой Т. В. Міжкультурна комунікація: головні аспекти філософії життєдіяльності суспільства. Актуальні проблеми філософії та соціології. Сер. Філософія. 2024. № 49. С. 150–154

8. Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. База даних наукових публікацій. URL : <http://www.freefullpdf.com>
2. База даних Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL : <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>
3. Веб-сайт Національного фонду досліджень України. URL : <https://nrfu.org.ua>
4. Електронний репозитарій ПДАУ. URL : <https://dspace.pdau.edu.ua/>
5. Зубаль М. В., Зубаль С. С. Соціальна психологія міжгрупових відносин. Проблеми сучасної психології : зб. наук. праць. Вип. 14. URL : <https://doi.org/10.32626/2227-6246.2011-14.%p>
6. Інститут соціальної та політичної психології АПН України. URL : <http://ispp.org.ua/opituvannyagromadsko%d1%97-dumki/>
7. Інститут соціології НАП України. URL : <http://i-soc.com.ua/>
8. Кухарук, О. Ю. Протиставлення «ми» – «вони» в міжгруповій взаємодії: тлумачення, загрози, можливості прогнозування соціальної поведінки. Проблеми політичної психології, 24 (1), 2021. С. 174–184. URL : <https://doi.org/10.33120/popp-Vol24-Year2021-72>
9. Лабораторія психології малих груп та міжгрупових відносин. URL : <http://gorn.kiev.ua/group/text11.html>
10. Наукометрична база даних WebofScience. URL : <https://www.webofscience.co>
11. Пошукова система Base. URL : <https://www.base-search.net/>
12. Пошукова система Google Академія. URL : <http://scholar.google.com>
13. Сайт журналу «Психологічний журнал». URL : <http://psyj.udpu.edu.ua/about>
14. Сайт фахового журналу «Психологічний часопис». URL : <http://psychology-naesua.institute/read/1620/>
15. Система пошуку наукової інформації у відкритих архівах України (SSM). URL : <https://oai.org.ua/>
16. ТОВ «Центр учбової літератури». URL : <https://www.culononline.com.ua/>